

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 11 hallituksen esityksestä kotieläinjalostuslaiksi ja laiksi eräiden kotieläinten maahan tuonnista annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 7 päivänä toukokuuta 1993 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 46.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina eläinlääkintöneuvos Saara Reinius maa- ja metsätalousministeriöstä, jaostopäällikkö Johannes Ijas Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, johtaja Tage Ginström Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, toimitusjohtaja Jouko Syväjärvi Osuuskunta Kotieläinjalostuskeskus FABASTA ja Suomen kotieläinjalostusosuuskunnasta sekä puheenjohtaja Seppo Soro Suomen Eläinlääkäriliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kotieläinjalostuslaki. Esityksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa kotieläinjalostusta koskevat säännökset Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen (ETA-sopimus) sisältyvien kotieläinjalostusta koskevien Euroopan yhteisöjen (EY) direktiivien ja päätösten kanssa. Lainsäädännön yhdenmukaistaminen edellyttää kotieläinten jalostustoiminnan nykyistä laajempaa sääntelyä ja jalostuseläinten maahantuontia koskevien säännösten muuttamista.

Esityksessä ehdotettu kotieläinjalostuslaki sisältäisi myös säännökset kotieläinten keinosiemennystoiminnan harjoittamisesta. Laki korvaisi kotieläinten keinosiemennyksen harjoittamisesta vuonna 1949 annetun lain. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden kotieläinten maahan tuonnista annettua lakia. Esitys ei koske maahantuonnin sääntelyä eläintautilainsäädännön nojalla eikä jalostusjärjestöjen valtionapua.

Esityksessä ehdotetaan, että tärkeimpien kotieläintuotannossa käytettävien eläinten kantakirjan pitäjänä saisi toimia vain maa- ja metsätalousministeriön hyväksymä yhteisö. Kotieläinten keinosiemennystoimintaa koskevaa lupajärjestelmää ehdotetaan laajennettavaksi siten, että myös alkionsiirtotoiminta olisi luvanvaraista. Lupajärjestelmä koskisi sekä hyöty- että seura-

eläimiä kuten nykyisinkin. Lupaviranomaisena toimisi maa- ja metsätalousministeriö.

Jalostuseläinten maahantuonti Euroopan talousalueen valtioista ehdotetaan vapautettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön määrittämissä tapauksissa tuontia ei enää jalostuksellisin perustein rajoitettaisi. ETA-sopimus edellyttää jalostusnautojen, -sikojen, -lampaiden ja -vuohien tuontilupien poistamista. Kotieläintuotannossa käytettävien eläinten maahantuonti säilyisi muulta osin luvanvaraisena.

EY-säädösten yksityiskohtainen voimaansäätäminen tapahtuisi esityksen mukaan pääasiassa maa- ja metsätalousministeriön päätöksillä. Ministeriö antaisi määräykset kantakirjan pitämisestä, keinosiemennys- ja alkionsiirtotoiminnasta, jalostuseläinten maahantuonnista ja eläimiä koskevista polveutumistodistuksista.

Esitys liittyy Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan aikaisintaan samanaikaisesti ETA-sopimuksen kanssa ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sopimuksen voimaantulosta. Voimaantuloajankohdasta säädettäisiin asetuk-sella.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä jäljempänä ehdotettavin muutoksin.

Valiokunta ehdottaa korjattavaksi lakiehdotuksen 6 §:n 4 momentin ensimmäisessä virkkeessä olevan virheellisen viittauksen, jossa mainitaan 2 momentti 3 momentin asemesta.

Lakiehdotuksen 15 §:ssä säädetään kotieläinjalostusrikoksesta ja kotieläinjalostusrikkomuksesta. Kotieläinjalostusrikoksesta voitaisiin tuomita myös vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Rikoslain kokonaisuudistuksessa on pyritty siihen, että rikokset, joista voi seurata vankeusrangaistus, koottaisiin rikoslakiin, ja että muissa laeissa säädettäisiin vain rikkomuksista, joista voi seurata sakkorangaistus, mutta ei vankeutta. Valiokunta ehdottaakin 1 ja 2 mo-

mentit yhdistettäväksi niin, että lainkohdassa säädettäisiin vain kotieläinjalostusrikkomuksesta, josta voitaisiin tuomita sakkorangaistus. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että rangaistavia olisivat vain tahalliset teot. Muutosten jälkeen 15 §:n säännökset vastaisivat hallituksen esityksessä n:o 69 ehdotetun hevostalouslain vastaavia säännöksiä.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muutamattomana ja

että hallituksen esitykseen sisältyvä ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Kotieläinjalostuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1—3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku

Jalostustoiminta

4 ja 5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Eläinten keinollinen lisääminen

6 §

Lupa

(1—3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lupa eläinten keinolliseen lisäämiseen on myönnettävä, jos toiminta täyttää 3 momentin nojalla määrätty vaatimukset. Lupa voidaan liittää valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja. Lupa myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Lupa voidaan peruuttaa, jos toiminta ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä tai eläintautilain nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, jos lupaehtoja ei noudateta tai jos toiminnasta on annettu vääriä tai harhaanjohtavia tietoja.

(5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Jalostuseläinten kauppa

7—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku

Valvonta

10—14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

15 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan (*poist.*) rikkoo 5 §:ssä tarkoitetun syrjintäkiellon tai 14 §:ssä tarkoitetun salsapitovelvollisuuden (*poist.*), harjoittaa eläinten keinollista lisäämistä ilman 6 §:ssä tarkoitettua lupaa (*poist.*) taikka laiminlyö 7 §:ssä tarkoitetun polveutumistodistuksen antamisen ostajalle samassa pykälässä säädettyin ja sen nojalla määrättyin tavoin, on tuomittava, jollei siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, kotieläinjalostusrikkomuksesta sakkoon.

Ilmoitus 1 momentissa tarkoitetun menettelyn saattamiseksi syyteharkintaan voidaan jättää tekemättä sellaisesta rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä vähäisenä.

(3 mom. *poist.*)

6 luku

Erinäiset säännökset

16—18 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

19 ja 20 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvilahti, Kalli, Kohijoki, Koski, Lahi-

kainen, Ollila, Polvinen, Pulliainen, Rajamäki, Rinne, Saapunki, Saario ja Westerlund sekä varajäsen Laakkonen.

